

אחרי החגים" הגיע, חוזרים לשגרת חיינו עם כוחות גדולים מימי ההוד הגדולים של חגי תשרי.

שוב מתחילים מבראשית ונפגשים עם פרשת בראשית הפותחת בבריאה. רש"י פתח בשאלה "למה פתח בבראשית?" הרמב"ן כתב: "צורך גדול הוא להתחיל התורה בבראשית ברא אלקים, כי הוא שורש האמונה, ושאינו מאמין בזה וחושב שהעולם קדמון, הוא כופר בעיקר ואין לו תורה כלל". אמנם כמו שהסביר הרמב"ן גם כעת איננו מבינים גדולים ב"מעשה בראשית", שהוא תחום עמום ונעלם שמובן רק ליחידים, אך לימדתנו התורה שהקב"ה ברא את העולם בששה ימים ונח ביום השביעי, ובשמירת השבת אנו מעידים על כך. לכן מובא בגמ' מסכת שבת דף קיט ע"ב: "כל המתפלל בערב שבת ואומר ויכלו - מעלה עליו הכתוב כאילו נעשה שותף להקדוש ברוך הוא במעשה בראשית". בפסוקים הכלולים בפרשת ויכולו אנו מכריזים "וישבות ביום השביעי...ויברך...ויקדש אותו וכו".

השבת תדירה ומשולבת בימי החולין מידי שבוע. אך איננה הופכת לאירוע שגרתי ומינורי אלא קדושתה יחודית ומיוחדת ואף יתירה על החגים. בקידוש אנו מזכירים שהשבת היא "תחילה למקראי קדש", ובתפילה אומרים "וקדשתו מכל הזמנים". משמע שקדושת השבת היא גדולה וחשובה עוד יותר מכל החגים. יש לעובדה זו ביטוי מעשי בכך שהמחלל שבת עונשו חמור ממחלל יום טוב ויום הכיפורים.

אך במה התייחדה השבת מכל הזמנים המקודשים?

בתפילה אנו מוסיפים: "וכן כתוב בתורתך - ויכולו...ויקדש וכו". ניתן להבין שקדושת השבת ייחודית בכך שהיא קבועה ועומדת ביום בו שבת הקב"ה וקידש אותו, בניגוד לחגים שקדושתם תלויה בקידוש החודש שנעשה ע"י עם ישראל.

יתכן להסביר גם בכוונת שאלת רש"י שהיה צריך לפתוח ב"החודש הזה לכם" שהיא מצוה ראשונה שנצטוו ישראל ומבטאת את מעלת ישראל שהם מקדשים את הזמנים, וראוי לפתוח בזה שהרי "תורה ציווה לנו משה" ולכאורה ראוי לפתוח בזה. אך מסקנת הדברים: "כח מעשיו הגיד לעמו". עצם הבריאה היא לכאורה דבר אוניברסלי ומן הראוי ששביתת השבת תחייב את כל הנבראים. למרות זאת השבת אינה מחייבת אלא את עם ישראל שלהם ניתנה התורה. בשבע מצוות בני נח הכוללות דברים אלמנטריים שמאפשרים קיום עולם תקין, לא מופיעה שמירת השבת. אדרבא גוי ששבת חייב מיתה כי השבת, ברכתה, וקדושתה אינם שייכים אלא לעם ישראל שנצטוו בה. מעלתה של השבת היא מהות רוחנית-נפשית השייכת רק למעלתו של עם ישראל המעידים על אלוקותו של הבורא בעולם.

ניתן להבין זאת על פי דרשת חז"ל במסכת שבת דף פח ע"א: "מאי דכתיב ויהי ערב ויהי בקר יום השישי, ה"א יתירה למה לי? - מלמד שהתנה הקדוש ברוך הוא עם מעשה בראשית, ואמר להם: אם ישראל מקבלים התורה - אתם מתקיימין, ואם לאו - אני מחזיר אתכם לתוהו ובוהו". קיום העולם כולו מותנה ותלוי בקבלת התורה. אם ישראל לא מקבלים את התורה אין קיום לעולם - אין לו זכות קיום.

לא רק קבלת התורה מקיימת את העולם אלא גם שמירתה בפועל. רק ע"י שמירת השבת מתחדשת אפשרות לתת לעולם עוד שבוע עד שבת הבאה, שבשמירתה תתחדש שוב זכות לשבוע נוסף. ברכת השבת אינה רק בשפע כלכלי בעבודת ימי החול הנובע מכוחה, אלא שכל קיום העולם מתאפשר בזכות שמירתה.

קדושת ושמחת החגים שעברנו המתחברת לקדושה היתירה של שבתות השנה, יאירו לנו את ימי החולין באור יקרות. הידיעה שכל קיום העולם תלוי בנו בתורתנו ומצוותינו מעניקה לנו כוחות להתמיד בקיומן בשנה המתחדשת ביתר שאת וביתר עוז.

שבת בראשית שלום ברכת ה' בכל מעשיכם

בברכה רבה שוש נגר